

Sygn. akt I CNP 97/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie ze skargi J. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w K. z dnia 5 października 2020 r., sygn. akt II Ca (...)

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko E. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 kwietnia 2022 r.,

1) odrzuca skargę,

**2) oddala wniosek pełnomocnika z urzędu powoda o
przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej.**

UZASADNIENIE

Powód J. K. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 października 2020 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 lutego 2019 r., którym oddalone zostało jego powództwo przeciwko bratu E. K. o zapłatę odszkodowania za nielegalnie wycięty las w kwocie 20.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga powoda jest niedopuszczalna, gdyż została skonstruowana w wadliwy sposób. Środek ten dotknięty jest nieusuwalnymi brakami trzech zasadniczych elementów konstrukcyjnych przewidzianych w art. 424⁵ § 1 k.p.c.

Brak choćby jednego z elementów wymienionych w tym przepisie stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę do odrzucenia skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2006 r., IV CNP 86/06, niepubl. i z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, niepubl.).

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku powinna zawierać wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, powód takiego przepisu jednak nie powołał.

W skardze ponadto nie uprawdopodobniono wyrządzenia szkody spowodowanej wydaniem zaskarżonego wyroku (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ramach wypełniania tego wymagania powód stwierdził w skardze, że na skutek naruszenia przez Sąd odwoławczy przepisów postępowania „doszło do błędnego określenia wysokości szkody, jaką w wyniku nielegalnej wycinki poniósł (...), co w konsekwencji spowodowało, że na skutek wydania zaskarżonego wyroku Powodowi została wyrządzona szkoda w wysokości 20 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami postępowania”. Stwierdzenie to nie czyni zadość wskazanemu wymaganiu. W skardze brak przekonującej jurydycznej argumentacji mogącej przemawiać za tym, że skarżącemu szkoda została rzeczywiście wyrządzona oraz wskazania odpowiednich środków mających uwiarygodnić to twierdzenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140). Skarżący wyrządzenie szkody, o której mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., łączył w istocie z samym faktem nieuwzględnienia jego powództwa i przegrania procesu. Należy mieć na uwadze, że nieuwzględnienie powództwa bądź apelacji od wyroku, którym oddalone zostało powództwo nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody, której rozmiary odpowiadałyby wartości określonego w pozwie roszczenia. Oprócz twierdzenia, że strona poniosła szkodę na skutek wydania takiego orzeczenia konieczne są zatem - jak wskazano - dalsze szczegółowe wyjaśnienia, bez których o uprawdopodobnieniu szkody w ogóle nie może być mowy. Stanowisko to zostało już w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyrażone (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III BP 7/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 11, z dnia 23 października 2008 r., V CNP 26/08, niepubl., z dnia

8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, niepubl. i z dnia 12 lutego 2021 r., I CNP 11/20 niepubl.).

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że koszty postępowania, które skarżący również wskazał jako szkodę związaną z wydaniem zaskarżonego orzeczenia, nie stanowią jej i to niezależnie od tego, czy chodzi o koszty zasądzone na rzecz przeciwnika procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2019 r., V CNP 9/19, niepubl. i z dnia 22 grudnia 2020 r., II CNP 8/20, niepubl.), czy też o koszty poniesione przez skarżącego w celu prowadzenia procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2009 r., II CNP 57/09, niepubl.).

Skarga nie spełnia także wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nadal nie jest możliwe stanowi jeden z nieodzownych elementów tego szczególnego środka procesowego. W skardze wskazano jedynie, że od zaskarżonego wyroku skarga kasacyjna nie przysługiwała „z uwagi na wartość przedmiotu sporu wynoszącą mniej niż 50 000 zł”. Stwierdzenie to samodzielnie nie może być uznane za zadośćuczynienie wymaganiu wynikającemu z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Na skarżącym spoczywa bowiem obowiązek szczegółowego przeanalizowania wszelkich przewidzianych prawem środków procesowych, które mogłyby ewentualnie wchodzić w rachubę przy wzruszeniu wymienionego wyroku i przedstawienia w tym zakresie stosownych wniosków. Poza wskazaniem konkretnych środków prawnych konieczne było także wyczerpujące wyjaśnienie dlaczego strona nie mogła i nadal nie może ze środków tych skutecznie skorzystać (por. postanowienie SN z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 7 i z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140, postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, niepubl.).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako instrument procesowy o szczególnym charakterze należy do środków wysoce sformalizowanych, a jej sporządzenie i wniesienie objęte jest przymusem adwokacko-radcowskim (art. 87¹ § 1 k.p.c.). Z tego względu ocena spełnienia

stawianych skardze przez ustawodawcę wysokich wymagań nie może abstrahować od profesjonalnego charakteru zastępstwa strony w postępowaniu skargowym i musi być odpowiednio rygorystyczna.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Nie uwzględniono wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla powoda zważywszy, że sporządzenie skargi niedopuszczalnej stanowi rażące naruszenie zasad profesjonalizmu i nie może być uznane za udzielenie takiej pomocy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz.123, z dnia 10 sierpnia 2006 r., III CSK 192/06, niepubl., z dnia 19 października 2006 r., III CSK 334/06, niepubl. i z dnia 31 stycznia 2018 r., I CZ 146/17, niepubl.).

O kosztach postępowania ze skargi na rzecz pozwanego nie orzeczono wobec tego, że jego pismo nazwane odpowiedzią na zażalenie zostało wniesione po upływie ustawowego terminu, a zatem bezskutecznie (art. 167 k.p.c.).